

УДК 656.135

Вибір показників ефективності автомобільних перевезень для АТП*Філь Н.Ю., Канівець Д.В.**Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків*

Україна має вигідне географічне положення, що робить її важливим транспортним вузлом між Європою, Азією та Близьким Сходом. Через територію нашої країни проходить ряд міжнародних транспортних коридорів загальною довжиною понад 5.000 км [1].

Мережа автомобільних доріг України велика. Автомобільні дороги охоплюють всю територію країни. Вантаж можливо доставити вантажу в будь-яку точку призначення [1].

Однак у січні-червні 2020 року порівняно з аналогічним періодом минулого року з Євросоюзу до України на автотранспорті перевезено вантажів 2895 тис. тонн, що на 0,9% менше. Так само, у січні-червні 2020 року порівняно з аналогічним періодом минулого року з України до Євросоюзу на автотранспорті перевезено вантажів 3012 тис. тонн, що на 3,6% менше, чим за аналогічний період 2019 року. Зниження перевезень перш за все пов'язано з пандемією коронавірусу. В даний час споживачами все більше значення приділяється факторам забезпечення своєчасної та надійної поставки товарів. В автомобільних перевезеннях починає домінувати фактор дотримання перевізником встановлених термінів поставки, причому як виявилось не всі перевізники здатні забезпечити виконання обумовлених параметрів поставки. Це в свою чергу призводить до конкурентної боротьби за забезпечення якості транспортної послуги та отримання конкурентних переваг. Сьогодні ефективність автомобільних перевезень недостатньо висока. Тому, вибір оптимальних показників ефективності автомобільних перевезень дозволить підвищити ефективність транспортного комплексу України.

Розглянемо відомі показники ефективності вантажних перевезень. Найбільш поширеними показниками ефективності вантажних перевезень є мінімальна середня відстань перевезення, мінімальний нульовий пробіг автомашин, мінімальний порожній пробіг. Цей вибір пояснюється поширенням економіко-математичних методів для побудови маршрутів перевезень. Але на практиці використання цих показників виявилось недостатнім.

У роботі [2] розглянуті дві класифікації показників ефективності вантажних перевезень. Перша показує, наскільки ефективно використовуються ресурси АТП (рис. 1). Друга розглядає окремі й узагальнюючі показники ефективності вантажних перевезень (рис. 2).

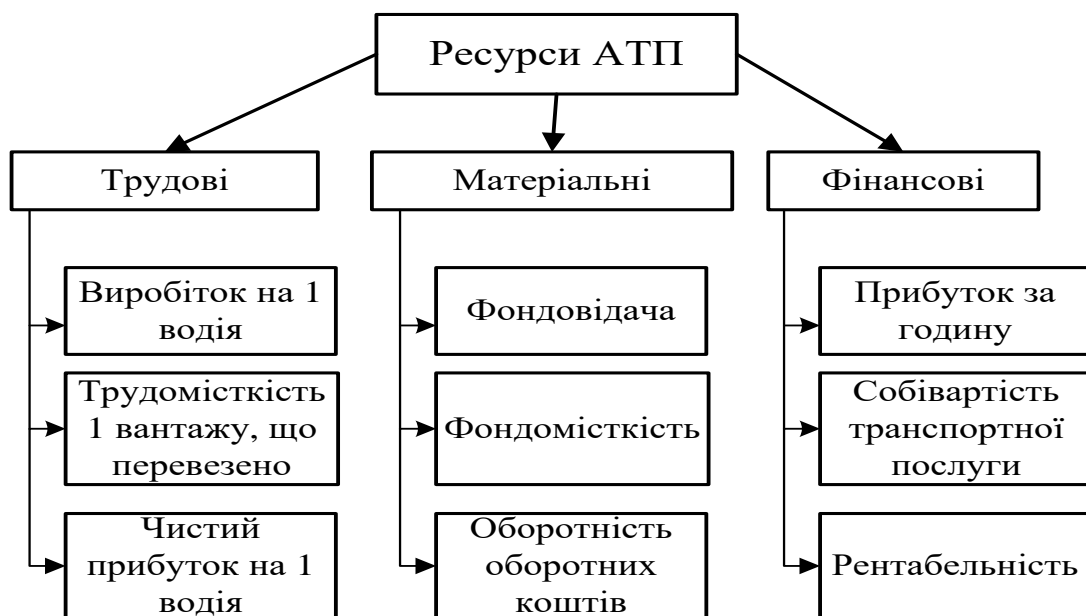

Рисунок 1 – Показники ефективності вантажних автомобільних перевезень з урахуванням ефективності використання ресурсів АТП

В роботі проведено кореляційний аналіз та виявлені значущі показники ефективності вантажних перевезень: 1) споживання палива. Цей показник нерозривно пов'язаний з пробігом автомашини і, відповідно, обраним маршрутом; 2) чисельність працівників АТП; 3) витрати на перевезення вантажу.

Рисунок 2 – Часткові та узагальнюючі показники ефективності вантажних автомобільних перевезень

Значущими показниками, які впливають на ефективність автомобільних перевезень виявляються робоча сила АТП, дизельне паливо, витрати на перевезення вантажів. Вантажообіг є статистично незначним показником. Підвищення ефективності вантажних перевезень дозволяє підвищити ефективність всієї транспортної галузі України.

Література

- [1] Отчет о динамике автомобильных грузоперевозок ЕС - Россия, Беларусь, Украина, Казахстан (январь-июнь 2020) [Он-лайн]. Доступно: <http://eurostatica.com/news/516/>
- [2] ВМ Никоноров. Показатели эффективности грузовых автомобильных перевозок. Вопросы современной науки и практики. Университет им. В.И. Вернадского, сс. 87-94